

Cumhuriyet dönemi iç politika:

1)II. TBMM'nin açılması:

- Kurtuluş savaşında I. TBMM'nin yıpranması ve 1921 anayasasına göre 2 yılda bir seçim yapılması nedeniyle ikinci kez açıldı.

Cumhuriyetin ilanından önce II.TBMM:

Lozan'ı onayladı, İstanbul'u geri aldı ve Ankara'yı başkent ilan etti.

2)Cumhuriyet'in ilanı:

- Rejimin ve devletin isminin olmaması nedenleri arasındadır. 29 Ekim 1923'te cumhuriyet ilan edildi. Meclis hükümeti yerine kabine sistemine geçildi devrimler için demokratik ortam oluştu.
- Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, Başbakan İsmet İnönü, Meclis Başkanı Fethi Okyar oldu.

29 Ekim 1923'te Anayasaya eklenen maddeler:

- 1)Hükümet şekli cumhuriyettir.
- 2)Hükümet modeli kabine sistemidir
- 3)Dil Türkçe, din İslamdır
- 4)Devletin başı cumhurbaşkanıdır
- 5)Başbakan, cumhurbaşkanı tarafından seçilir
- 6)Bakanları, başbakan seçer

3)Halifeliğin kaldırılması:

- Halife, meclisini verdiği yetkileri aşarak devlet başkanı gibi davranması, milli egemenlik anlayışına uymaması, laikliğe engel olması nedenleridir. 3 Mart 1924'te kaldırıldı.

Sonuçları:

- 1)Laiklikte ilk adım
- 2)Eskiye dönmeye çalışılan bir neden ortadan kalktı
- 3)Cumhuriyet güçlendi

4)Osmanlı hanedanı yurtdışına çıkarıldı.

Halifelik ile birlikte kalkan yasalar:

1)Şeriye evkaf vekaleti kaldırıldı. (Din ile siyaset birbirinden ayrıldı ve Diyanet işleri başkanlığı kuruldu)

2)Tevhidi Tedrisat: Tüm eğitim kurumları MEB'e bağlandı

3)Erkanı harbiye umum vekaleti kaldırıldı. (Ordu-siyaset ayrıldı ve yerine Genel kurmay başkanlığı kuruldu)

4)1924 Anayasası:

1)Ankara'nın başkent olması eklendi

2)Seçimler iki dereceli ve 4 yılda bir olması kararlaştırıldı.

3)Seçmen yaşı 18, seçilme yaşı 30 oldu (sadece erkek)

4)İlköğretim zorunlu oldu

Sonradan 1924'e eklenenler:

1)1928:Devletin dini islam kaldırıldı

2)1934:Kadınlara milletvekili seçme ve seçilme eklendi

3)1934:Seçmen yaşı 22 oldu

4)1937:Atatürk ilkeleri geldi

5)1946:Tek dereceli seçim oldu.

Çok Partili Sisteme Geçiş Dönemi:

1)Cumhuriyet Halk Fırkası'nın kuruluşu:

- 9 umde kararları ile kurulmuştur. Günümüzde hala devam eden bir partidir. Ekonomide devletçiliği savunur.
- Atatürk ilkelerinin hepsini savunan partidir.

2)Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kuruluşu:

- Saltanat kaldırılınca Kazım Karabekir, Adnan Adıvar, Ali Fuat paşa, Rafet Paşa ve Rauf Orbay'ın tepkisini çekti ve Kazım Karabekir başkanlığında parti kuruldu. Ekonomide liberalizmi savunmuştur.
- Dini inançlara saygı duyulacağına belirtmişlerdir. Parti Şeyh Sait isyanına destek verdiği gerekçesi ile kapatıldı. Böylece ilk kez çok partili döneme geçiş son buldu.

Şeyh Sait İsyanı:

- Türkiye Cumhuriyetinde rejime yönelik ilk ayaklanmadır.
- Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın programında yer alan partimiz (dini inançlara saygılıdır.) şeklindeki maddeyi cumhuriyet karşıtlarının istismar etmesi ile İngiltere'nin doğu ve güneydoğu halkını kışkırtması ve yeni bir Kürt devleti kurulmak istemesi ayaklanmanın nedenleri olmuştur. Diyarbakır'da başlayan ayaklanma Doğu ve Güneydoğu da etkili oldu.
- İsyanı bastıramayan Fethi Okyar istifa etti ve İsmet Paşa yeni hükümeti kurarak Takriri Sükun yasası çıkardı. Bu kanun ile parti kapamak, memleketin düzenini bozacak kişileri durdurma. İsyan böylece bastırılmıştır ve istiklal mahkemelerinde isyancılar yargılanmıştır.

Sonuçları:

1. Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kapandı
2. Musul'u savunamaz hale geldiğimiz için Musul Irak'a kaldı. (Misakımilli üçüncü taviz)
3. Takriri Sükun ile inkılapların hızı arttırıldı.

3)Mustafa Kemal'e Suikast girişimi:

- Eski İttihatçılar, İzmir'de suikast yapmak istedi ama Giritli Şevki ihbar edince suikast olmadı. Yakalanan ittihatçılar istiklal mahkemesinde yargılandı. (Son kez istiklal mahkemesi görev yapmıştır)
- Mustafa Kemal Atatürk bunun üzerine "Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır. Ancak Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır." demiştir.

4)Bozkurt-Lotus olayı:

- Bir Türk ve bir Fransız gemisi Midilli açıklarında çarpışmışlardır. Fransa olayın Lahey adalet divanında görüşülmesini istedi. Bizi Lahey adalet divanında Mahmut Esad Bey temsil etti.

5)Serbest Cumhuriyet Fırkası:

- Ali Fethi Okyar, Mustafa Kemal'in hükümet denetleme önerisi üzerine kurmuştur. Partide Nuri Conker, Ahmet Ağaoğlu ve Mustafa Kemal'in kız kardeşi Makbule Atadan 'da vardır. Ekonomide liberalizmi savundu. Tek dereceli seçim sistemini savundu, kadınlara siyasi haklar verilmesini savundu.
- Ali Fethi Okyar, partisinin laikliğe karşı kişiler tarafından benimsenmesi üzerine partisini kapadı.

Menemen (Kubilay) olayı:

- Cumhuriyet rejimine karşı çıkan ikinci isyanı Derviş Mehmet isyanı başlatmıştır. Olaya müdahale eden öğretmen Asteğmen Mustafa Fehmi Kubilay isyancılar tarafından şehit edilmiştir. Ankara'ya haber gelmesi ile birlikte olaylara müdahale edilmiştir.
- Bu olay üzerine çok partili döneme ara verilmiştir.

6)Bursa Olayı:

- Türkçeyi pekiştirmek için ezan Türkçeye çevrilmiştir. Bazı gruplar bunun üzerine olay çıkarmıştır. Olay bastırılmıştır.
- Mustafa Kemal "Bu din meselesi değil, dil meselesidir." demiştir.

7)Razgard olayı:

- Bulgaristan'ın Razgard şehrinde bulunan Türk mezarlığının tahrip edilmesidir. İstanbul Üniversitesi öğrencileri bu duruma protesto amaçlı Bulgar mezarlarına çelenk koymuşlardır.

8)Vagon-Lee olayı:

- Demiryollarını işleten Fransız bir firmadır, Türkçe konuşan memuru Naci Bey'e para cezası vermiştir.
- Bunu duyan gençler buraya gelip Mustafa Kemal Atatürk'ün resmini almışlardır ve götürmüşlerdir.

9)Başbakan değişikliği:

- Mustafa Kemal ve İsmet İnönü görüş ayrılığı yaşamaması üzerine İsmet İnönü istifa etti ve Celal Bayar başbakan oldu.
- Mustafa Kemal Atatürk vefat ettiğinde başbakan Celal Bayar'dı